Uw kenmerk	: -
Uw brief van	: -
Ons kenmerk	: 20221024_LErn_ASch
Datum	: 24 oktober 2022
Onderwerp	:

AAN; Gemeenteraden Zeeland

Geachte leden van de gemeenteraden in Zeeland,

Het afgelopen jaar is de impact van PFAS op de volksgezondheid op verschillende momenten onderwerp van gesprek geweest in Nederland maar zeker ook in Zeeland. In Zeeland maken wij ons zorgen over de aanwezigheid van PFAS in de Westerschelde en in het Kanaal Gent-Terneuzen. Volksvertegenwoordigers hebben vragen gesteld over mogelijke effecten en risico's van PFAS voor de gezondheid van inwoners.

Enkele gemeenten hebben de wens geuit een regionaal/lokaal bevolkingsonderzoek te starten vanwege de aanwezigheid van PFAS in de Westerschelde. Ook is tijdens de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland meermaals gesproken over het onderwerp PFAS, de mogelijke gezondheidsrisico's en de doelmatigheid van (en mogelijkheden tot) bevolkingsonderzoek.

In april dit jaar heb ik als DPG advies gevraagd aan het landelijk expertteam (CET PSH GOR) over het nut en de noodzaak van een bevolkingsonderzoek in Zeeland. Dit team bestaat uit deskundigen op het gebied van milieu-epidemiologie, toxicologie, medische milieukunde en gezondheidsonderzoek na rampen en (milieu)incidenten. In een communiqué in mei heb ik u hiervoor geïnformeerd.

Afgelopen juli heeft het Expertteam een advies uitgebracht. Het expertteam raadt een regionaal gezondheidsonderzoek naar PFAS af, omdat het niet bijdraagt aan een betere gezondheidszorg. Bij een regionaal bevolkingsonderzoek blijven mensen met vragen zitten, omdat de PFAS-concentraties in het bloed niet aan een (lokale) bron, gezondheidseffect of maatregel te verbinden zijn. Een uitgebreide toelichting op dit advies (Advies van CET PSH GOR) vindt u op onze website.

GGD Zeeland sluit zich bij deze conclusie van het expertteam aan. Wij begrijpen heel goed dat er zorgen zijn bij inwoners en raadsleden over gezondheidsrisico's. En we onderschatten zeker de consequenties niet van zorgen en stress op het welzijn en de gezondheid van omwonenden. We kunnen echter de deelnemers van een dergelijk onderzoek niet vertellen wat de uitkomst voor hen persoonlijk

betekent en er bestaat (nog) geen mogelijkheid om de aangetoonde PFAS-waarden te verlagen. Op deze manier levert het resultaat van dit onderzoek geen bijdrage aan de (volks)gezondheid van de inwoners.
Een breed meerjarig landelijk gezondheidsonderzoek is wel zinvol. Hiermee kan een relatie worden gelegd tussen blootstellingsbronnen, bloedwaarden en gezondheidseffecten. We zijn daarom ook blij dat de minister heeft toegezegd dat er in het landelijke onderzoek ruimte is voor specifieke aandacht voor Zeeland. GGD Zeeland stelt zich beschikbaar om mee te adviseren in het landelijk onderzoek van het RIVM naar blootstellingsroutes van PFAS, waarbij wij aandacht vragen voor de Westerschelde. Met de opdrachtgevers (ministeries) van het onderzoek is contact geweest om bij de start van het onderzoek met een vertegenwoordiging van Zeeuwse partijen de mogelijkheid te krijgen om inbreng mee te geven voor de opzet van het onderzoek. De GGD werkt daarom samen met de gemeenten en de provincie aan een gezamenlijke inbreng richting het RIVM.
Afgelopen periode hebben wij een projectteam gevormd samen met de gemeenten Hulst, Reimerswaal en Terneuzen en de provincie Zeeland. Gezamenlijk hebben wij de volgende aandachtspunten voor Zeeland geformuleerd:

- Een Zeeuws breed onderzoek met specifieke aandacht voor de inwoners langs de Westerschelde.
- Bij een onderzoek naar de blootstelling aan PFAS moet een vergelijk mogelijk zijn tussen de gemeenten langs de Westerschelde en de rest van Nederland. De onderzoeksgroep moet daarom van voldoende grootte zijn.
- Het onderzoek moet inzicht bieden in wat burgers van Zeeland zelf kunnen doen om de blootstelling aan PFAS te verminderen.
- Zorgvuldige communicatie over het onderzoek en (tussentijdse) resultaten naar de inwoners van Zeeland. Waarbij de provincie, gemeenten en GGD Zeeland vooraf worden geïnformeerd.
- Neem in het onderzoek de producten (vis-, schaal- of schelpdieren) mee die worden geconsumeerd uit de Westerschelde of worden geteeld door boeren met zout water uit de Westerschelde.
- Neem ook specifieke risicogroepen mee zoals de hobbyvissers.

In november start het RIVM met workshops voor gemeenten en GGD'en waar wij onze punten onder de aandacht kunnen brengen. Op 3 november gaat de tweede kamer over PFAS en gezondheidseffecten in debat. PFAS en gezondheidseffecten | Tweede Kamer der Staten-Generaal

Vanaf 2021 zijn er 23 vragen over PFAS bij het informatieloket van het team Milieu & Gezondheid binnengekomen; hiervan zijn dertien vragen door burgers gesteld. Het bestaan van dit informatieloket is afgelopen periode nogmaals onder de aandacht gebracht bij onze inwoners. De tekst over het informatieloket van GGD Zeeland is via de ambtenaren naar de afdelingen communicatie van de gemeenten gestuurd. Deze tekst kan zowel op de gemeentelijke websites als in de huis-aan-huisbladen geplaatst worden.
Indien bestuurders of gemeenteraden vragen hebben of als gemeenten vragen ontvangen van inwoners, is GGD Zeeland altijd bereid om hier antwoord op te geven. Dit kan schriftelijk, telefonisch of middels een presentatie. De informatie op de website van GGD Zeeland over PFAS wordt regelmatig geactualiseerd.
Wij hopen u met dit communiqué voldoende te hebben geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen. Zodra er meer bekend is over het landelijke onderzoek zullen wij u hierover berichten.

Hoogachtend,

Namens Joke Gaemers,

Aart Schoenmaker
Vervangend Directeur Publieke Gezondheid & Veiligheid
Ambtelijk secretaris Algemeen Bestuur GR GGD Zeeland